

Marinela ȚEPUȘ

O direcție incomodă a pornirilor noastre ascunse

Unul dintre cele mai controversate spectacole din cadrul ediției din acest an a Festivalului Internațional de la Sibiu a fost (și nu-i de mirare!, încă de la apariție, textul i-a scandalizat pe mulți...), **Lulu** de Frank Wedekind, în regia lui Silviu Purcărete (producție a teatrului-gazdă). E drept, cei mai ostili au fost... bărbații (oameni de teatru și „civili”). Nici asta nu-i de mirare: spectacolul nu-i pune într-o ipostază favorabilă. Fără a atenua, în vreun fel, violența textului, Purcărete reușește, în mare măsură, s-o absolve de vină pe Lulu – femeia *în jurul* căreia mor toți bărbații. În producția sibiană este vorba nu de vina individului, ci de vina tragică, venită tocmai din lumea antică, unde Destinul era mai presus de omenire. În dragoste, e importantă proiecția noastră (adesea, fabuloasă) asupra persoanei iubite și plătim consecințele. Nu-i o cheie convenabilă pentru bărbați, desigur! În viziunea lui Silviu Purcărete și în interpretarea Ofeliei Popii, Lulu nu este nici femeia fatală, nici prostituata de lux. O ciudată candoare fac din acest personaj mai mult un obiect de joacă „transmisibil” decât o curvă abjectă și devoratoare. Cei patru soți și aristocrata lesbiană o poartă, în mod deliberat, pe Lulu către deznodământul monstruos. Ea trece, prin viață, fără să conștientizeze răul pe care îl face. Faptul că toți o râvnesc, o doresc, o obțin, nu o atinge. Ea își rămâne fidelă sieși până la capăt. Și nu din vanitate, ci pentru că nu poate să fie altfel. Oamenii din juru-i se mai sinucid, se mai omoară între ei sau mor, pur și simplu, și ea nu înțelege cum asemenea evenimente „incomode” o găsesc mereu dezbrăcată, mereu „nepregătită”. Replica devenită laitmotiv al reprezentației este: „Trebuie să mă schimb!”, rostită, de fiecare dată, cu o imensă inocență, dublată de uimire și neputință. Chipul său, multiplicat la infinit în niște fotografii uriașe, nu o umple de orgoliu; i se pare firesc să fie iubită, adulată, râvnită, disputată pentru că e tânără și frumoasă, iar acele poze nu fac decât să-i confirme o realitate simplă. Scenele incestuoase cu tatăl său (rol excelent interpretat de către Dan Glasu) pot fi șocante pentru privitori, tocmai pentru că sunt de un firesc incredibil. El este mândru de ceea ce a devenit fiica sa, datorită *aportului* său substanțial, iar ea îi mulțumește și se mulțumește cu mângâieri perverse. Pe Lulu o vedem goală. Nu e nici vulgară, nici impudică... Este rostul ei să fie mai mult goală... Dar, cu tristețe, îi remarcăm și goliciunea lăuntrică. E un mic obiect a cărui manipulare devine dezastruoasă pentru toți. Și pentru sine, în definitiv. Ea decade, devenind, în final, ceea ce detestă cel mai mult: o prostituată fără adăpost, care sfârșește disecată, la propriu, de către unul dintre clienți. Întregul spectacol pare a fi o disecție atentă și migăloasă a pornirilor noastre intime. Poate tocmai de aceea, reprezentația se petrece într-un amfiteatru asemănător cu cele din facultățile de medicină din trecut, dar este din lemn negeluit și asta îl apropie cumva și de o arenă de circ (scenografia: Helmuth Stürmer). Și „prologul” ne duce cumva într-acolo, prin prezentarea unor personaje de fabulă: tigrul, maimuța, ursul și femeia veninoasă. Muzica originală, creată de Vasile Șirli, întregeste imaginea unui spectacol hibrid: monstruos pe jumătate, nițel violent, oarecum șocant, dar realizat cu multă înțelegere, aproape cu tandrețe pentru personajul principal. Este un spectacol despre decăderea ființei umane, despre consecințele nefaste ale proiecțiilor noastre asupra unor ființe inadecvate. Este un spectacol despre căutarea fericirii de-o clipă în sexualitate, despre defularea prea multor porniri ascunse, despre imposibilitatea de a atinge inefabilul iubirii într-un orgasm grăbit...

Ofelia POPII

Foto: Mihaela Marin

Acest ultim spectacol semnat Silviu Purcărete pare lipsit de somptuozitate. Dar nu e. Construcția masivă a amfiteatrului din lemn, oglinzile imense în care se reflectă, prelingându-se lasciv, imaginea lui Lulu, iar în spatele ei, ușor deformată, și cea a spectatorilor, fotografiile nenumărate, cuprinzând un unic portret al lui Lulu, și așezate de jur-împrejurul spațiului de joc, o masă imensă plasată chiar în mijlocul scenei, dau amploare acțiunii, care, în definitiv, ar fi putut să se petreacă într-un banal budoar. Recunoaștem și multe semne regizorale ale artistului: carne, ironie, sarcasm, o dezgolare aproape impudică (dar niciodată vulgară) a celor mai intime trăiri. Este, cu siguranță, o producție „marca” Purcărete, chiar dacă autorul a admis unele inconsecvențe: partea a doua e oarecum ruptă de prima, ca stil, ca modalitate de construcție... E și mai lungă, devenind, pe alocuri, obositoare. Dacă începutul este formulat matematic, având ritm, coerență, vigoare, spre final, reprezentarea se diluează discret, actorii pierd din siguranța jocului, ce-i drept personajele parcurg un soi de proces de umanizare, ce ne produce nouă un ciudat sentiment de milă. Milă și groază, alt element desprins din tragedia antică! Spectatorii, așezați față în față, privesc spectacolul și, inevitabil, se văd unii pe alții. Grimasele, scârba, zâmbetul strâmb, uimirea, plictiseala (mai mult afișată, decât resimțită) citită pe chipurile lor conferă o altă dimensiune producției scenice. Suntem noi înșine actori, și, fiecare va fi fost trăit, la un moment dat, o situație măcar jenantă, dacă nu nefericită de-a dreptul din cauza pulsionilor sexuale. În acest *puzzle* diabolic, actorii se „descurcă de minune”. Purcărete nu-i folosește acum doar ca pe niște instrumente mecanice, deși tocmai asta devin sub însemnul Destinului; evoluția lor este nuanțată, fiecare definindu-și bine atitudinile. Totuși, de departe, ies în evidență Ofelia Popii, o apariție, de fiecare dată, stranie, pentru că mereu are puterea de a ne uimi, și Constantin Chiriac, actor de forță, dar în care putem descoperi nebanuite filoane de sensibilitate și tandrețe... Purcărete i le-a „materializat” în interpretări de excepție (vezi și *Așteptându-l pe Godot*).